

GONDWANA UNIVERSITY, GADCHIROLI

(Established by Government of Maharashtra Notification No. MISC -2007/(322/07) UNI -4 Dated 27th Sept. 2011 & Presently a State University governed by Maharashtra Public University Act, 2016 (Maharashtra Act No. VI of 2017))

Office of the Director Students' Development

Dr. Priya Gedam
Director Students' Development (I/c.)
Ph. No. -

MIDC Road, Complex, GADCHIROLI - 442 605 (M.S.)
web: unigug.org
Email: nssdsw.gug@gmail.com

पत्र क्र. No.GU/DSW / 1648 /2020

Dt: 17 /12/2020

प्रति,

मा. प्राचार्य/विभागप्रमुख,
संलग्नीत सर्व महाविद्यालये व विद्यापीठ पदव्युत्तर शैक्षणिक विभाग
गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली

विषय :- सत्र (२०२०-२०२१) मध्ये "क्रांतीवीर बाबुराव शेडमाके कमवा आणि शिकवा" योजना राबविण्यास प्रस्ताव पाठविण्याबाबत.

महोदय,

उपरोक्त विषयान्वये आपणास कळविण्यात येते की, संलग्नीत महाविद्यालये व विद्यापीठीय शिक्षणाच्या कक्षेत उच्च शिक्षणाचा अंतर्भाव असल्याने विद्यार्थ्यांला अध्ययन व संशोधन एवढ्यापुरता मर्यादीत न ठेवता त्याला संस्कृतीने वाढवावे, उच्च शिक्षण घेत असतांना विद्यार्थ्यांवर श्रमसंस्कार व्हावेत व त्याने हा ठेवा निरंतर जपावा या हेतुने सत्र (२०२०-२०२१) पासून 'क्रांतीवीर बाबुराव शेडमाके कमवा आणि शिकवा' योजना सुरू करण्यात येत असून सदर योजना ०१ जानेवारी २०२१ पासून सुरू होणार आहे.

सत्र २०२०-२०२१ मध्ये "क्रांतीवीर बाबुराव शेडमाके कमवा आणि शिकवा" योजना राबविण्याकरिता संलग्नीत महाविद्यालये व विद्यापीठ पदव्युत्तर शैक्षणिक विभाग यांच्याकडून ३० डिसेंबर २०२० पर्यंत मागविण्यात येत आहे. करिता आपणास आपल्या महाविद्यालयामध्ये सदरहु योजना राबविण्याच्या दृष्टीने ३० डिसेंबर २०२० पर्यंत संचालक, विद्यार्थी विकास विभाग, गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली यांच्या कार्यालयात प्रस्ताव सादर करावा.

धन्यवाद!

(डॉ. प्रिया गेडाम)

संचालक (प्र.)

विद्यार्थी विकास विभाग
गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली

गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली

विद्यार्थी विकास विभाग

“क्रांतीवीर बाबुराव शेंडमाके कमवा आणि शिका योजना”

प्रस्तावना:-

गोंडवाना विद्यापीठाची स्थापना २०११ साली राज्यातील अति पुर्वेकडील भागात वन व खनिज संपत्तीने समृद्ध आणि आदिवासी समुदायाचे वास्तव्य असलेल्या गडचिरोली जिल्ह्यात करण्यात आली. आदिवासींच्या महान क्रांतीवीरांपैकी एक महान वीर गडचिरोली जिल्ह्यातील अहेरी तालुक्या अंतर्गत भोलमपल्ली गावाचे एक स्वाभीमानी वीर पराक्रमी व रणझुंजार क्रांतीवीर श्री बाबुराव शेंडमाके यांचे इंग्रज राजवटी विरुद्ध केलेल्या लढाया वर आंदोलनांनी आपल्या स्वातंत्र्याची पायाभरणी केली.

क्रांतीवीर बाबुराव शेंडमाके यांचे महत्वपूर्ण योगदान व आपल्या विद्यापीठाचे दशमनोत्सव वर्ष लक्षात घेता महाविद्यालयीन आणि विद्यापीठीय शिक्षणाच्या कक्षेत उच्च शिक्षणाचा अंतर्भाव असल्याने विद्यार्थ्यांला अध्ययन, अध्यापन व संशोधन एवढ्यापुरते मर्यादित न ठेवता, त्याला संस्कृतीने वाढवावे हा शिक्षणाचा मुळ दृष्टीकोन तसेच उच्च शिक्षण घेत असताना विद्यार्थ्यांवर श्रम संस्काराचाही वर्षाव व्हावा आणि त्यांनी हा ठेवा निरंतरत जपावा या उदात्त हेतूने क्रांतीवीर बाबुराव शेंडमाके कमवा आणि शिका योजना गोंडवाना विद्यापीठाने परिक्षेत्रातील अतिदुर्गम व ग्रामीण भागात स्थित महाविद्यालयामध्ये प्रवेशित विद्यार्थ्यांकरीता सुरु केलेली आहे.

कमवा आणि शिका निवड समिती

१) मा. व्यवस्थापन परिषद सदस्य	
२) मा. जिल्हा समन्वयक विद्यार्थी विकास मंडळ (गडचिरोली जिल्हा)	- अध्यक्ष
३) मा. जिल्हा समन्वयक विद्यार्थी विकास मंडळ (चंद्रपुर जिल्हा)	- सदस्य
४) मा. वित्त व लेखा अधिकारी	- सदस्य
५) मा. संचालक, नवोपक्रम नवसंशोधन व साहचार्य	- सदस्य
६) मा. संचालक, राष्ट्रीय सेवा योजना	- सदस्य
७) मा. संचालक, विद्यार्थी विकास विभाग	- सदस्य
	- सदस्य/सचिव

योजनेची उद्दीष्टे:-

१. आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल, गरजू आणि होतकरु विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षण संपादन करण्यासाठी आर्थिक सहाय्य करणे.
२. मानवी श्रमाची प्रतिष्ठा जोपासणे.
३. स्वयं रोजगाराच्या दृष्टीने विद्यार्थ्यांना प्रवृत्त करणे.
४. ज्ञान सेवक (Knowledge Servant) बनविणे.
५. श्रम संस्कृतीची (Work Culture) जाणीव निर्माण करणे.

६. आदिवासींचे परंपरागत ज्ञान व सस्कृतीवर आधारित उपजिविकेचे साधन नवसंकल्पना म्हणुन रूजवितांना मिळणाऱ्या कार्यानुभवाचा लाभ विद्यार्थ्यांना या योजने अंतर्गत होवू शकेल.

योजनेकरिता पात्रता:—

ही योजना गोंडवाना विद्यापीठाशी संलग्न असलेली अतिदुर्गम व ग्रामीण भागात स्थित विविध महाविद्यालये व विविध पदव्युत्तर शैक्षणिक विभागांमधुन पदवी अथवा पदव्युत्तर वर्गात उच्च शिक्षण घेणाऱ्या नियमित (Regular) विद्यार्थी/विद्यार्थिनींसाठी लागू राहिल. या योजनेची अंमलबजावणी संबंधीत संलग्न महाविद्यालयामार्फत करण्यात येईल तथापी महाविद्यालयास "क्रांतीवीर बाबुराव शेडमाके कमवा आणि शिका" योजना कार्यान्वित करण्यासाठी विद्यापीठाची मान्यता घेणे दरवर्षी अनिवार्य असेल. जी महाविद्यालये सरदहु योजनेच्या मार्गदर्शक तत्वांचा योग्य वापर करुन, योजना प्रभावीपणे राबवतील अशा महाविद्यालयांना पूढील वर्षी प्राधान्य देण्यात येईल.

अर्ज करण्याची पद्धत:—

१. सदर योजना महाविद्यालयात/विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर शैक्षणिक विभागात राबविण्यास मान्यता देण्याबाबतचे अधिकार मा. संचालक विद्यार्थी विकास यांना राहतील.
२. मान्यता प्राप्त करण्यासाठी विहित नमुन्यात 'संचालक विद्यार्थी विकास' यांचे कार्यालयाकडे प्रस्ताव सादर करणे आवश्यक आहे. सदर प्रस्ताव मा. संचालक यांच्याकडे दि. ३० सप्टेंबरपुर्वी सादर करणे अनिवार्य आहे. त्यानंतर आलेल्या प्रस्तावांचा सदर योजना राबविण्यासाठी विचार केला जाणार नाही.
३. विद्यापीठाच्या परिक्षेत्रातील गडचिरोली व चंद्रपूर या दोन्ही जिल्हयातील अतिदुर्गम व ग्रामीण भागात स्थित संलग्न महाविद्यालयाकडून आलेल्या प्रस्तावांची छाननी करुन नियमानुसार महाविद्यालयाची सदर योजना राबवावयाची आहे.
४. तदनंतर महाविद्यालयाला मान्यता पत्र पाठविण्यात येईल. मान्यता प्राप्त महाविद्यालयांनीच ही योजना राबवावयाची आहे.

'अ' योजनेची अंमलबजावणी :-

"क्रांतीवीर बाबुराव शेडमाके कमवा आणि शिका" या योजनेच्या प्रवेशा संदर्भातील सुचना महाविद्यालयाच्या सुचना फलकावर लावून तसेच प्रत्येक वर्गामध्ये सूचना देवून विहित नमुन्यात अर्ज सादर करण्यासाठी आवाहन करावे.

१. विद्यार्थ्यांकडून प्राप्त झालेल्या सर्व अर्जांची छानणी करणे.
२. महाविद्यालयातील सल्लागार समिती मार्फत विद्यार्थ्यांच्या निवड करणे.
३. सल्लागार समितीचा निर्णय अंतिम राहिल.
४. समितीद्वारे निवड केलेल्या विद्यार्थ्यांच्या यादीची एक प्रत मा. संचालक विद्यार्थी विकास यांचेकडे पाठविणे अनिवार्य आहे.
५. महाविद्यालय स्तरावर किमान ०३ व कमाल ०६ विद्यार्थी व विद्यापीठ, पदव्युत्तर शैक्षणिक विभागातील जास्तीत जास्त २० विद्यार्थ्यांचा समावेश असणार.

'ब' योजने अंतर्गत करावयाची कामे:—

या योजनेमध्ये सहभागी झालेल्या विद्यार्थ्यांनी खालील नमूद केलेली कामे करावीत. परंतु स्थानिक परिस्थितीनुसार सल्लागार समितीच्या मान्यतेने इतरही कामांचा समावेश महाविद्यालयाची गरज लक्षात घेवून करता येईल.

(१) कार्यालयीन कामे:— प्रशासकीय विभाग, ग्रंथालय, प्रयोगशाळा व अन्य विभागातील कामे,

इत्यादी.

- (२) तांत्रिक कामे:— संगणक आधारित कार्य, भाषा प्रयोगशाळा, तांत्रिक बाबतीत सहाय्यता, झेरॉक्स मशीन, इत्यादी.
- (३) फील्ड वर्क:— बागेची निगा राखणे, परिसरातील झाडांची निगा राखणे, खेळांची मैदाने तयार करणे व त्याची निगा राखणे, परिसर स्वच्छता करणे, गांडुळखत प्रकल्प राबविणे, नर्सरी युनिट तयार करणे, इत्यादी.

'क' कामाचे तास:—

- (१) विद्यार्थ्यांला आठवड्यातून पाच दिवस प्रत्येकी तीन तासा पर्यंत कार्यालयीन/तांत्रिक काम देता येईल.
- (२) ज्या दिवशी कार्यालयास सुट्टी असेल, त्या दिवशी कार्यालयीन काम बंद असेल व हजेरी पत्रकावर विद्यार्थ्यांच्या गैरहजेरीची नोंद घेण्यात येईल.
- (३) विद्यार्थ्यांला तीन तासा पर्यंत फील्ड वर्क देता येईल. कार्यालयाला सुट्टी असेल त्या दिवशीही फील्ड वर्क करता येईल.

'ड' कामाचा दर व (मानधन) देण्याची पद्धत:—

- (१) या योजनेतील काम करणाऱ्या विद्यार्थ्यांला त्यांनी केलेल्या कामाचा मोबदला म्हणून दिवसा कमाल ३ तासासाठी प्रती दिवस रु.१००/-, प्रति आठवडा ५ दिवस व एकुण ४ आठवडे अथवा महिन्याकरीता अधिकतम रु.२०००/- या प्रमाणे मानधन देण्यात यावे. यामध्ये कोणताही परस्पर बदल करू नये.
- (२) विद्यापीठाच्या अधिकार मंडळाने विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या मानधनात कोणताही बदल/सुधारणा केल्यास महाविद्यालयांना कळविण्यात येईल.
- (३) विद्यार्थ्यांनी केलेल्या कामाच्या एकुण तासाची व अंतीमत: गणना करून त्याला देय असलेली मानधनाची एकुण रक्कम थेट लाभार्थीत हस्तांतरण योजनेप्रमाणे (DBT Scheme) विद्यार्थ्यांच्या प्रवेशित महाविद्यालयातील नोंदणीकृत बँक खात्यावर विद्यापीठाद्वारे जमा करण्यात येईल.
- (४) क्रांतीवीर बाबुराव शेंडमाके कमवा व शिका या योजनेचे प्राप्त प्रस्तावास मा. कुलगुरू, महोदय यांची मान्यता मिळाल्यास योजना राबविल्या नंतर विद्यार्थ्यांचे हजेरी पत्रक दर महिन्याच्या ५ तारखेपर्यंत सादर करावे जेणेकरून सनदी लेखापालाद्वारे मानधनाची एकुण रक्कम थेट लाभार्थीत हस्तांतरण योजनेप्रमाणे (DBT Scheme) विद्यार्थ्यांच्या प्रवेशित महाविद्यालयातील नोंदणीकृत बँक खात्यावर जमा करण्यात येईल. तसेच वर्षाचे शेवटी सनदी लेखापाल यांनी प्रमाणित केलेली उपयोगीता प्रमाणपत्र १० मार्च पर्यंत सादर करणे आवश्यक राहिल.

'इ' हजेरी पत्रक:—

- (१) सादर योजनेमध्ये निवड घाललेल्या विद्यार्थ्यांच्या यादीनुसार विद्यार्थ्यांचे मासिक हजेरीपत्रक तयार करावे.
- (२) हजेरीपत्रक विद्यापीठाने दिलेल्या विहित नमुन्याप्रमाणेच असावे.
- (३) हजेरीपत्रकामध्ये प्रत्येक दिवशी काम केल्याचे एकुण तास, कामाचा मोबदला कामाचे स्वरूप व स्वाक्षरी असणे अनिवार्य आहे.
- (४) गैरहजर असलेल्या 'X' चिन्ह असावे.
- (५) हजेरी पत्रकावर कोठेही उपस्थिती अथवा अनुपस्थितीबाबत अनुक्रमे P किंवा A नमुद केलेले नसावे.
- (६) हजेरी पत्रकाच्या खाली विद्यार्थी विकास अधिकारी व प्राचार्यांची स्वाक्षरी असणे आवश्यक आहे.

'फ' वार्षिक हिशेब सादर करण्याची पद्धत :-

- (१) प्रत्येक शैक्षणिक वर्षाच्या ऑगस्ट ते फेब्रुवारीच्या अखेरपर्यंत ही योजना महाविद्यालयाने

- राबवावी.
- (२) या योजनेचे सर्व हिशेब शैक्षणिक वर्षाच्या १० मार्च पर्यंत पूर्ण करावेत. या कालमर्यादेची कृपया नोंद घ्यावी.
- (३) हिशेब तपासणीच्या वेळी खालील कागदपत्रे सादर करावे.
- अ) क्रांतीवीर बाबुराव शेडमाके कमवा व शिका योजनेच्या चालू शैक्षणिक वर्षातील मान्यतापत्राची प्रत.
- ब) कामाचा तपशिलवार वार्षिक अहवाल.
- क) योजनेसाठी निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांची यादी प्राचार्यांच्या स्वाक्षरीसह.
- ड) विद्यार्थ्यांचे मासिक हजेरीपट.
- ई) विद्यार्थ्यांची मानधन दिलेली देयके, हस्तांतरण प्रक्रिया क्रमांकासह, लाभातीत विद्यार्थ्यांचे बँक पासबुक
- फ) खर्चाचे विनियोग प्रमाणपत्र व विवरणपत्रांवर सनदी लेखापाल, विद्यार्थी विकास अधिकारी व प्रान्तीय यांची स्वाक्षरी व शिक्का आवश्यक राहिल..

अन्य नियम :

- (१) विद्यापीठाशी संलग्नित व अतिदुर्गम व ग्रामिण भागात स्थित महाविद्यालयातील प्रवेशीत आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल विद्यार्थी/विद्यार्थिनी यांनाच सदर योजनेत प्रवेश द्यावा. तसेच ज्या भागात महाविद्यालय स्थित आहे. त्या भागातील लोकसंख्येच्या आधारावर विद्यार्थ्यांना प्राधान्य द्यावे.
- (२) सदरहु योजनाजुन महिन्यापर्यंतच राहिल व नंतर पुन्हा नविन वर्षात ०१ ऑगस्ट पासुन सुरु होईल.
- (३) विद्यार्थ्यांची निवड सल्लागार समिती करेल व समितीचा निर्णय बंधनकारक राहिल.
- (४) विद्यार्थ्यांचे कौटुंबिक वार्षिक उत्पन्न रु १,००,०००/- पेक्षा जास्त नसावे.
- (५) ज्या विद्यार्थ्यांना भारत सरकारची शिष्यवृत्ती किंवा तत्सम शिष्यवृत्ती राज्य शासनाकडुन मिळते अशा विद्यार्थ्यांनी प्राधान्य देण्यात येवू नये. अशा विद्यार्थ्यांना आगा रिक्त असल्यास सल्लागार समितीच्या निर्णयानुसार प्रवेश द्यावा.
- (६) परीक्षा कालावधी दरम्यान सदरहु योजना राबविल्या जाणार नाही याची नोंद घ्यावी.

मा. कुलगुरु
गोडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली

गोंडवाना विद्यापीठ गडचिरोली

विद्यार्थी विकास विभाग

महाविद्यालयीन स्तरावरील क्रांतीवीर बाबुराव शेडमाके कमवा आणि शिका योजना
२० - २० साठी (प्रस्ताव)

१. महाविद्यालयाचे नाव व पत्ता :
२. महाविद्यालय स्थापनेचे वर्ष :
- अनुदानित / विनाअनुदानित:
३. प्राचार्य नाव व:
- संपर्क क्र. (मोबाईल) :
४. विद्यार्थी विकास अधिकारी नाव :
- संपर्कक्र. (मोबाईल) :
५. विद्यार्थी कल्याण अधिकाऱ्यास मान्यता घेतलेली आहे का? : होय..... नाही
६. घेतलेली असल्यास कालावधी नमूद करावा : श. वर्ष ते श. वर्ष
- (मान्यता पत्राची छायांकित प्रत जोडावी)
७. महाविद्यालयातील विद्यार्थी - संख्या :-
- ८.

पदवी			पदव्युत्तर		
मुले	मुली	एकूण	मुले	मुली	एकूण

९. महाविद्यालयातील प्राध्यापकांची संख्या :
१०. महाविद्यालयातील शिक्षकेत्तर सेवकांची संख्या :
१०. महाविद्यालयाचा परिसर : क्षेत्रफळ : इमारतीची संख्या:

सल्लागार समिती सदस्यांची नावे :

१. प्राचार्य	—अध्यक्ष.....
२. संस्था चालकांचे प्रतिनिधी	—सदस्य.....
३. विद्यार्थी विकास अधिकारी	—सचिव.....
४. प्राध्यापिका प्रतिनिधी	—सदस्य.....
५. रासेयो कार्यक्रम अधिकारी	—सदस्य.....
६. राष्ट्रीय छात्रसेना अधिकारी असल्यास	—सदस्य.....
७. शारीरिक शिक्षण संचालक	—सदस्य.....
८. विद्यार्थीनी प्रतिनिधी (विद्यार्थी परिषदेचे सचिव	—सदस्य.....
९. विद्यार्थी प्रतिनिधी	—सदस्य.....
१०. महाविद्यालयीन शिक्षकेत्तर कर्मचारी	—सदस्य.....
११. स्थानिक समाजसेवक	—सदस्य.....

१२. सन २० —२० या शैक्षणिक वर्षात महाविद्यालयातर्फे कोणते उपक्रम सदर योजनेअंतर्गत राबविता येतील, या संबंधीच्या आराखडा :

.....

.....

.....

.....

(टीप — विद्यार्थी विकास अधिकारी यांची मान्यता घेतलेली नसल्यास मा.प्राचार्यांनी/मा. संचालकांनी याबाबत स्वतंत्रपणे पत्र पाठवून ३ वर्षांकरिता मान्यता घेणे आवश्यक आहे.)

विद्यार्थीविकास अधिकारी (D.S.D.)
स्वाक्षरी व शिक्का

महाविद्यालयाचा
शिक्का

प्राचार्य
स्वाक्षरी व शिक्का

कमवा आणि शिका योजना अभिप्राय

- अ) १) विद्यार्थ्यांचे पुर्ण नाव :-वर्ग:-.....
२) योजनेचे रक्कम मिळाले काय? होय:-नाही:-.....
३) योजने विषयी इतर अभिप्राय :-.....
.....
.....
४) कार्यस्वरूपा बदल समाधान कारकता :-.....
.....
.....

विद्यार्थ्यांचे पुर्ण नाव व स्वाक्षरी

- ब) १) वडीलाचे/आईचे नाव :-
२) योजनेचा लाभ झाला काय? होय:-नाही:-.....
३) योजने विषयी इतर अभिप्राय :-.....
.....
.....
४) सदर योजनेत सहभागामुळे परिवारास झालेल्या मदती बदल अभिप्राय :-.....
.....
.....

वडीलाचे/आईचे नाव व

स्वाक्षरी

- क) १) महाविद्यालयाचे नाव :-
२) विद्यार्थी विकास अधिकारी यांचे नाव:-.....
३) योजने विषयी माहिती :-.....
.....
.....
४) योजनेची उपयुक्तता व विद्यार्थ्यांच्या सक्रीय सहभाग बदल अभिप्राय :-.....
.....
.....